

กระดานข้างงานวิจัยใช้ได้จริง : พืชอาหาร พืชสมุนไพร

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชघภภภภภ
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๖๕

ห้อมช้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pholganthus curviflorus* Nees
วงศ์ : ACANTHACEAE

ไม้พุ่ม สูงถึง 3 เมตร ลำต้นกลวง ใบ เดี่ยว เรียงตรงข้าม
รูปรีแกมกว้าง หรือ ขอบขนาน โคนสอบ แผ่นใบด้านล่าง มี
ขนตามเส้นแขนง ใบ กว้าง 10-15 เซนติเมตร ยาว 22-32 เซนติเมตร
ดอก สีส้มแดงหรือแดงอิฐ ออกเป็นช่อกระจุกที่ปลายยอด
มีดอกจำนวนมาก กลีบเลี้ยงปลายแยก 5 แฉก กลีบรองดอก
โคนเชื่อมติดกัน สีเขียวซีด มีขนนุ่ม กลีบดอกเป็นหลอดโค้ง
ยาว 5-6 เซนติเมตร มีขนปกคลุม ปลายแยกเป็น 5 แฉก กลีบ
โค้งออกด้านนอก เกสรเพศผู้ 2 อัน ติดภายในหลอด กลีบดอก
ยื่นพันปากหลอดกลีบดอกเล็กน้อย ก้านชูอับเรณูเกลี้ยง
อับเรณูยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ที่เป็นหมัน 2 อัน
ขนาดเล็ก รั้งไข่เกลี้ยง ผล เป็นผลแห้งแตก รูปร่างรียาว
มีสันสี่เหลี่ยมมน ขนาดกว้าง 0.6 เซนติเมตร ยาว 3.5 เซนติเมตร
มีหลายเมล็ดแบนเว้าด้าน ๆ ยาว 5.5-6.5 มิลลิเมตร
มีขนสั้นนุ่ม มี 12-14 เมล็ด

การกระจายพันธุ์ : พบตั้งแต่อินเดียถึงตอนเหนือของ
ประเทศไทย โดยเฉพาะตามริมธารหรือที่ชื้นในป่าดงดิบ
กระจายเป็นกลุ่มบริเวณริมลำธาร ที่ระดับความสูง
จากระดับน้ำทะเล 500-1,200 เมตร

การใช้ประโยชน์ :

ใบ ตำพอกบริเวณ ฟกซ้ำ ปวด หรือเผาแล้วนึ่งหับกับปลาสวะขจัด
ช้อดอก ลวกจิ้มน้ำพริก
ราก ใช้ร่วมกับพืชสมุนไพรอื่นเข้าสู่ศรยาหม (ยาอบ) ใบตากแห้ง
บดเป็นผงทำเป็นยาลูกกลอน กินเป็นยาแก้ไข้ ปวดหัว
วิงเวียน หน้ามืดตาลาย

ผู้เรียบเรียง : นางสาววิลาสินี จิตต์บรรจง

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ